

Notitie

Onderwerp: Oplegnotitie Wnb gebiedsbescherming en provinciaal beleid Franciscushof Zuid Fase II

Projectnummer: 51003489

Referentienummer: SWNL0278337

Datum: 22-06-2021

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het gebied 'Zuidrand Franciscushof' bestaat momenteel uit bos, weide en akker, maar wordt opnieuw ingericht als woongebied. Wanneer bij voorgenomen ontwikkelingen beschermde plant- of diersoorten of beschermde gebieden in het geding kunnen zijn, dienen deze te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Toetsing aan de Wet natuurbescherming soortbescherming en aanvullend soortenonderzoek is uitgevoerd door BTL Advies B.V. in 2020. Om inzichtelijk te maken of beschermde gebieden in het geding kunnen zijn, is deze oplegnotitie opgesteld.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - soorten;
 - houtopstanden.
- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - andere provinciaal beschermde gebieden buiten het NNN.
- Gemeentelijk beleid.

Deze oplegnotitie is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van het plan op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Toetsing heeft plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden en op het provinciaal natuurbeleid. In deze oplegnotitie worden de mogelijke vervolgstappen besproken die moeten worden genomen met betrekking tot nader effectonderzoek en nadere procedures.

1.3 Ligging plangebied

Het plangebied, het zuidelijke deel van de woningbouwlocatie Franciscushof (Raalte), heeft een oppervlakte van circa 24 ha. De locatie wordt begrensd door de N35, de provinciale weg tussen Zwolle en Hengelo. Aan de oostkant door de Harinkdijk met een ontsluiting naar fase 1 via de Beethovenlaan. Aan de noordzijde bij het Hoftheater is de begrenzing een waterpartij. In het gebied zelf is een open veld en een oud boscomplex aanwezig. De bestaande laan Harinkdijk verbindt de Knapenveldseweg met de Beethovenlaan en gaat door het boscomplex om vervolgens aan te sluiten op de Knapenveldse weg aan de andere zijde van de locatie.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied.

1.4 Voorgenomen plan

Het plangebied is in het stedenbouwkundig plan verdeeld in uitgeefbare kavels, bos, bloemenveld, park, verharding, halfverharding, water- en ruimtereservering voor de N35. Op de kavels worden in totaal 163 woningen gebouwd. Daarnaast moet de bijbehorende infrastructuur, groenstructuur en waterstructuur worden gerealiseerd, zie figuur 1.2.

Figuur 1.2 Impressie van het voorgenomen plan

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of respectievelijk uitbreidings- en verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningsplicht voor projecten die significant negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure. De provinciale beleidsregels stikstof geven hier een nadere inhoudelijke invulling aan.

In de navolgende paragrafen is verkend of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden op basis van de ligging van het Plangebied en de reikwijdte van effecten. Indien op basis van deze verkenning effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Dan is er geen vergunningsplicht en de initiatiefnemer hoeft verder niets te doen. Als er wel mogelijke significant negatieve effecten zijn, volgt een passende beoordeling.

- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. In een passende beoordeling mag rekening gehouden worden met mitigerende maatregelen. Als significante gevolgen niet zijn uit te sluiten, volgt een ADC-toets.
- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is van een Dwingende redenen van groot openbaar belang en in Compensatie is voorzien.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de Natura 2000-kaart, zoals deze beschikbaar is via het Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat er vier Natura 2000-gebieden op enige afstand van het plangebied zijn gelegen, namelijk 'Boetelerveld' op circa 4,5 km, 'Rijntakken' op circa 8 km en 'Sallandse Heuvelrug' en 'Vecht- en Beneden-Reggegebied' op circa 9,3 km, zie figuur 2.1.

Boetelerveld

Het Boetelerveld is een vochtige heide in Salland, naast de vochtige grove dennenbossen zijn ook kleine oppervlakten aanwezig met blauwgrasland, zwak gebufferde vennen, heischraal grasland en jeneverbesstruweel¹.

Rijntakken

De Rijntakken is onderverdeeld in deelgebieden, het deelgebied Uiterwaarden IJssel omvat het systeem van de rivier de IJssel, de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden. De IJssel is een zijtak van de Rijn en loopt van Arnhem tot aan het IJsselmeer².

Sallandse Heuvelrug

De Sallandse Heuvelrug wordt gevormd door een glaciale zandrug. In het sterk geaccidenteerd terrein bevatten de heuveltoppen grote aaneengesloten struikheidebegroeiingen, met enkele jeneverbesstruwelen en zure vennen. De flanken van de stuwwal zijn grotendeels begroeid met naaldbos, loofbos en gemengd bos van verschillende leeftijden³.

Vecht en Beneden-Regge

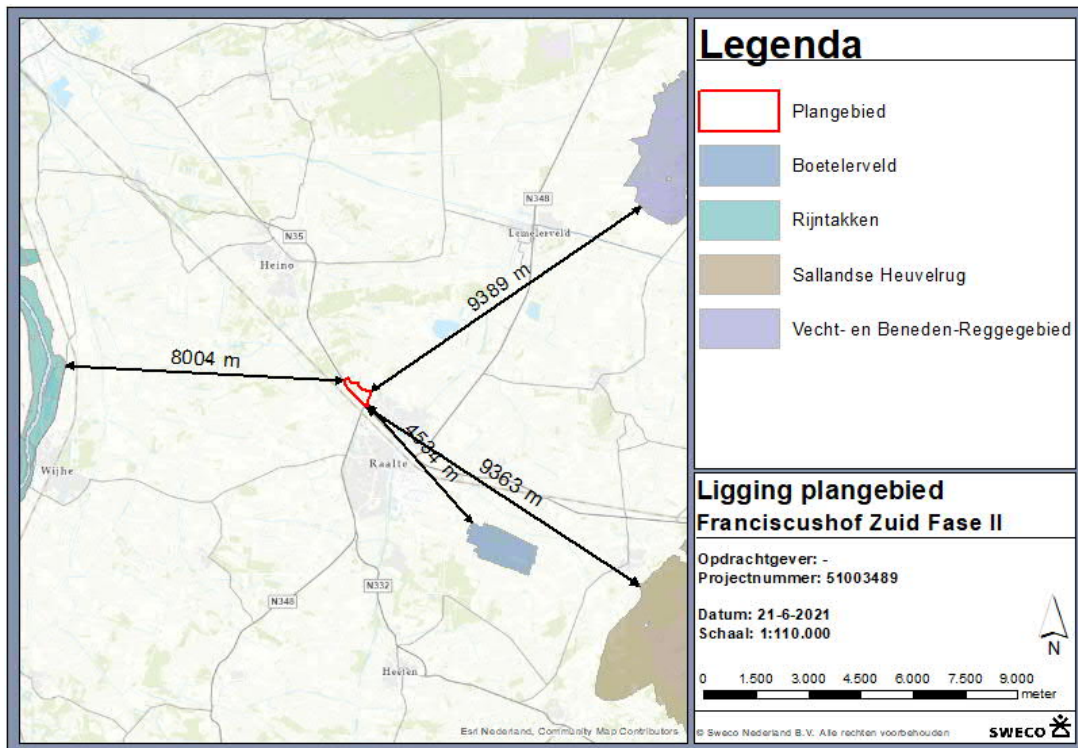
Het gebied Vecht en Beneden-Regge ligt in twee zeer verschillende landschappen: in het rivierengebied en in de hogere zandgronden. De bodem van de hogere zandgronden is van oorsprong zuur en voedselarm, langs Vecht en Regge komen voedselrijkere bodemtypes voor⁴.

¹ <https://www.natura2000.nl/gebieden/overijssel/boetelerveld>

² <https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/rijntakken>

³ <https://www.natura2000.nl/gebieden/overijssel/sallandse-heuvelrug>

⁴ <https://www.natura2000.nl/gebieden/overijssel/vecht-en-beneden-reggegebied>

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied maar op grotere afstand (meer dan 4 km) ervan. De werkzaamheden in het plangebied resulteren niet in een oppervlakteverlies van het Natura 2000-gebied, evenmin veroorzaakt het versnippering voor aangewezen soorten, verontreiniging en verdroging. De werkzaamheden leiden niet tot verstoring door verlichting en door mechanische effecten.

Geluid en beweging die met werkzaamheden gepaard gaan, reiken enkele honderden meters ver. De effecten van eventuele heiwerkzaamheden reiken verder dan enkele honderden meters, maar op meer dan 4 km afstand zijn er geen effecten te verwachten. Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten van geluid en beweging op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uit te sluiten.

De werkzaamheden kunnen in de aanlegfase gepaard gaan met emissie van stikstof. Daarnaast heeft de gebruiksfase ook effect op de hoeveelheid stikstof die vrijkomt. De emissie van stikstof kan zich over een afstand van meerdere kilometers verplaatsen en zodoende van invloed zijn op stikstofgevoelige habitats en/of leefgebieden van de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden 'Sallandse Heuvelrug', 'Vecht- en Beneden-Reggegebied', 'Boetelerveld' en 'Rijntakken' komen stikstofgevoelige habitattypen voor. Het uitvoeren van een stikstofberekening (AERIUS-berekening) is noodzakelijk om de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats en/of leefgebieden te bepalen.

3 Provinciaal beleid

3.1 Inleiding

Het beleidskader van de overheid dat niet in de wetgeving is vastgelegd, bestaat uit het provinciaal en het gemeentelijk beleid. In deze notitie is enkel getoetst aan het natuurbeleid van provincie Overijssel. Dit beleid bestaat uit:

- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- bos en natuurgebieden buiten het NNN;
- zone Ondernemen met Natuur en Water.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Toetsingskader

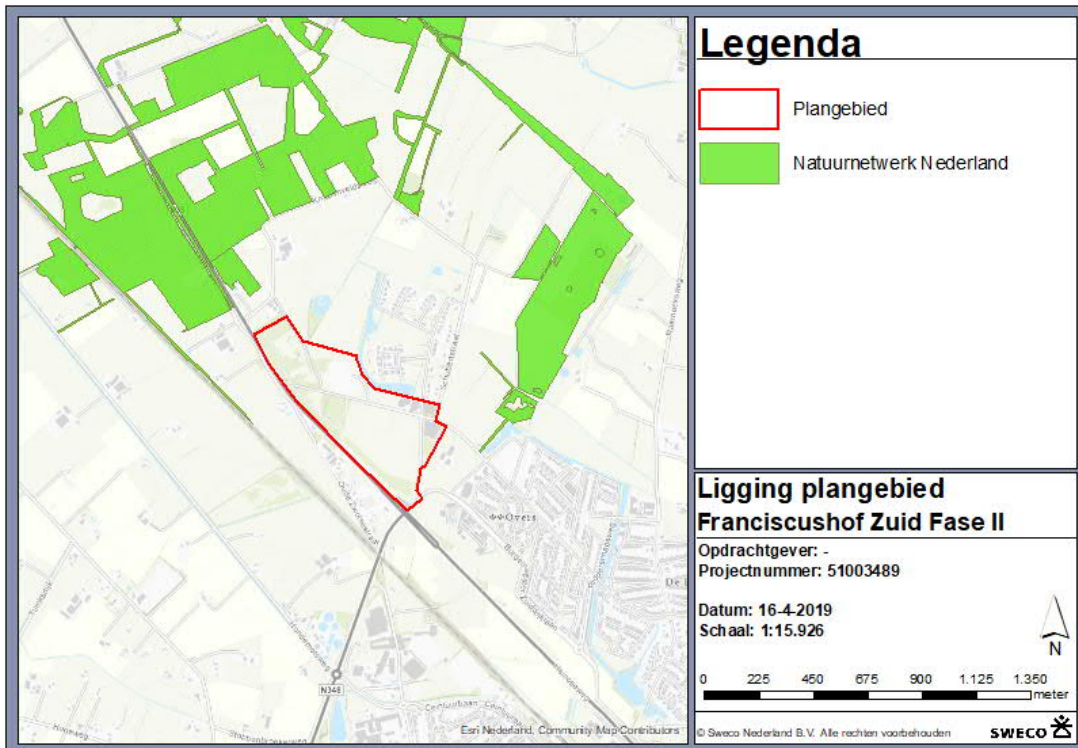
De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor provincie Overijssel is vastgelegd in artikel 2.7 van de Omgevingsverordening 2017.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'.

Een 'nee, tenzij-toets' hoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied. In provincie Overijssel is de externe werking van het NNN niet van toepassing.

3.2.2 Inventarisatie, analyse en toetsing

Het plangebied is gelegen op circa 140 m van het dichtstbijzijnde NNN-gebied (Landgoederen Salland), zie figuur 3.1. De werkzaamheden vallen buiten de begrenzing van het NNN en hebben geen negatief effect op het NNN. Het doorlopen van een Nee, tenzij procedure is niet nodig.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van het meest nabijgelegen NNN.

3.3 Bos en natuurgebieden buiten het NNN

3.3.1 Toetsingskader

De Omgevingsverordening 2017 voorziet in artikel 2.8.2 in een aanvullende bescherming voor bos- en natuurgebieden buiten het NNN. Deze bepaling is alleen van toepassing op bos- en natuurgebieden die als zodanig zijn bestemd in het geldende bestemmingsplan en niet op de landschapselementen die niet als bos of natuur bestemd zijn. Om te voorkomen dat aanwezige en potentiële natuurwaarden worden aangetast, zijn in principe geen ontwikkelingen toegestaan die negatieve effecten hebben op deze waarden.

Gemeenten kunnen afwijken van de verplichting om het geldende beschermingsregime voor bos- en natuurgebieden buiten het NNN te handhaven en daarmee ontwikkelingen toe te staan, als dit noodzakelijk is vanwege zwaarwegende maatschappelijke belangen waarvoor geen alternatieve oplossingen gevonden kunnen worden. Verzekerd moet zijn dat de ingrepen voldoende worden gecompenseerd. Dit houdt in dat de aanwezige waarden in het gebied in kwantitatieve en kwalitatieve zin per saldo minimaal behouden blijven en waar mogelijk versterkt worden.

De gemeenteraad is daarnaast bevoegd om bij de vaststelling van bestemmingsplannen af te wijken van de verplichting om het geldende beschermingsregime voor bos- en natuurgebieden te handhaven ten behoeve van relatief kleinschalige ontwikkelingen waarvoor een wijziging van het bestemmingsplan nodig is.

3.3.2 Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Binnen het plangebied zijn meerdere bestemmingen aanwezig, zie figuur 3.2. De bestemming bos en/of natuur is niet aanwezig binnen het huidige bestemmingsplan. Het beschermingsregime voor bos- en natuurgebieden buiten het NNN is niet van toepassing. Een nadere procedure is niet nodig.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het huidige bestemmingsplan. Geel = bestemming wonen, groen = bestemming groen, blauw = bestemming water, roze = bestemming gemengd en grijs = bestemming verkeer⁵.

3.4 **Zone ondernemen met Natuur en Water**

3.4.1 Toetsingskader

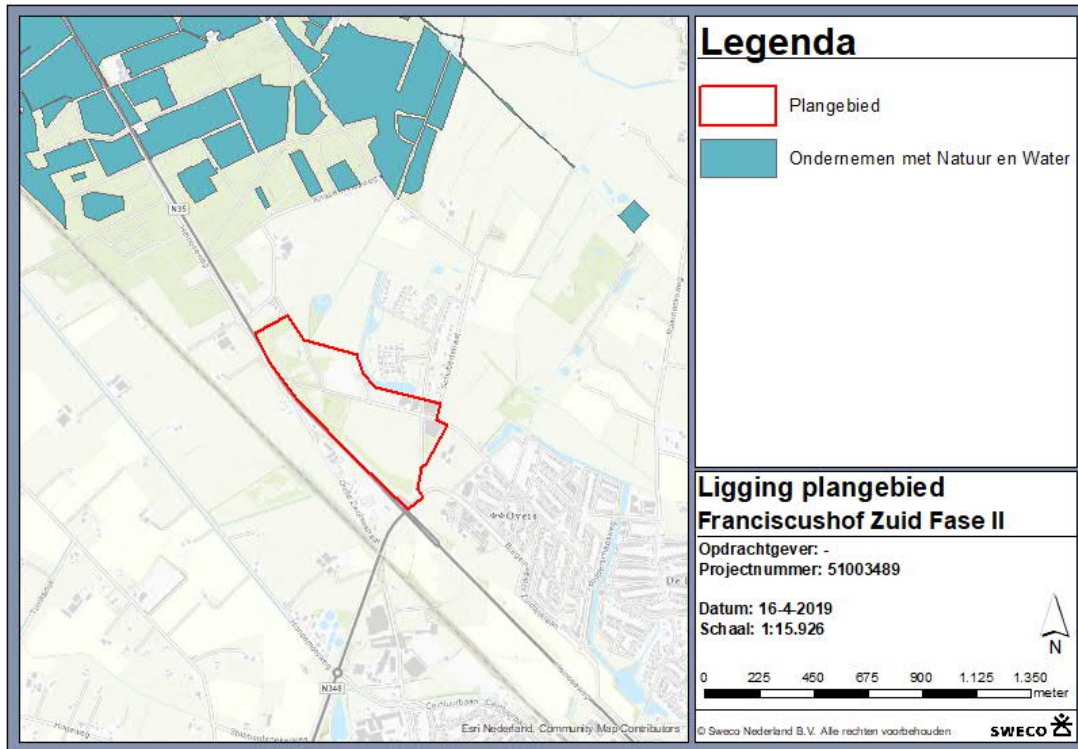
Het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water (ONW) is gericht op het behouden en ontwikkelen van de natuur- en landschapskwaliteiten en de versterking van het watersysteem, in samenhang met de economische ontwikkeling (artikel 2.1.6 van de Omgevingsverordening 2017). De ambitie is een samenhangend netwerk van natuur en water met ecologische, hydrologische, economische en recreatieve kwaliteit te creëren.

Voor zover gronden niet zijn aangeduid als Natuurnetwerk Nederland, geldt hier een 'ja, mits-benadering'. Dit houdt in dat ontwikkelingsruimte wordt geboden onder de voorwaarde dat er bijgedragen wordt aan ruimtelijke kwaliteit. De investeringen moeten gericht worden ingezet op het realiseren van wateropgaven en het versterken van natuur en landschap.

⁵ Franciscushof, gemeente Raalte, bestemmingsplan onherroepelijk (vastgesteld 2011-04-20)

3.4.2 Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Het plangebied ligt op circa 440 m afstand van de dichtstbijzijnde aangewezen 'Zone Ondernemen met Natuur en Water', zie figuur 3.3. Externe werking is niet van toepassing. Een nadere procedure hoeft niet te worden doorlopen.

Figuur 3.3 Ligging van het plangebied ten opzichte van het meest nabijgelegen 'Zone Ondernemen met Natuur en Water'.

4 Conclusies

4.1 **Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming (Natura 2000)**

Uit de inventarisatie blijkt dat er vier Natura 2000-gebieden op enige afstand van het plangebied liggen, namelijk 'Boetelerveld' op circa 4,5 km, 'Rijntakken' op circa 8 km en 'Sallandse Heuvelrug' en 'Vecht- en Beneden-Reggegebied' op circa 9,3 km.

Oppervlakteverlies, en dergelijke

De werkzaamheden in het plangebied resulteren niet in een oppervlakteverlies van het Natura 2000-gebied, evenmin veroorzaakt het versnippering voor aangewezen soorten, verontreiniging of verdroging. Negatieve effecten van geluid, beweging en trilling op de instandhoudingsdoelstellingen zijn uit te sluiten.

Stikstof

De werkzaamheden kunnen in de aanlegfase gepaard gaan met emissie van stikstof. Daarnaast heeft de gebruiksfase ook effect op de hoeveelheid stikstof die vrijkomt. Deze emissie kan zich over een afstand van meerdere kilometers verplaatsen en zodoende van invloed zijn op stikstofgevoelige habitats en/of leefgebieden op Natura 2000-gebieden. Om de hoeveelheid stikstofdepositie met zekerheid vast te stellen, is het uitvoeren van een stikstofberekening (AERIUS-berekening) noodzakelijk.

4.2 Natuurbeleidskaders

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is gelegen op circa 140 m van het dichtstbijzijnde NNN-gebied. De werkzaamheden vallen buiten de begrenzing van het NNN en hebben geen negatief effect op het NNN. Het doorlopen van een Nee, tenzij procedure is niet nodig.

4.2.2 Bos- en natuurgebieden buiten het NNN

De bestemming bos en/of natuur is niet aanwezig binnen het huidige bestemmingsplan waarbinnen het plangebied zich bevindt. Het beschermingsregime voor bos- en natuurgebieden buiten het NNN is niet van toepassing. Een nadere procedure is niet nodig.

4.2.3 Zone Ondernemen voor Natuur en Water

Het plangebied ligt op circa 440 m afstand van de dichtstbijzijnde aangewezen 'Zone Ondernemen met Natuur en Water'. Externe werking is niet van toepassing. Een nadere procedure hoeft niet te worden doorlopen.

4.3 Conclusie

Bovenstaande wijst uit dat het onderdeel gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming (met uitzondering van het onderdeel stikstof) en provinciaal beleid de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg staat.

Over het onderdeel stikstof kan geen uitspraak gedaan worden zonder de resultaten van een uitgevoerde stikstofberekening (AERIUS-berekening).

4.4 Samenvattende tabel

In onderstaande tabel is een samenvatting weergegeven van conclusies, voortkomend uit het verkennend natuuronderzoek.

Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natura 2000-gebieden	Mogelijk stikstofdepositie	Stikstofberekening	Nog niet bekend

Natuurbeleidskaders	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Nadere procedure/ mitigerende maatregelen
Natuurnetwerk Nederland	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Bos- en natuurgebieden buiten het NNN	Geen	n.v.t.	n.v.t.
Zone Ondernemen met Natuur en Water	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Referenties

Provincie Overijssel. Omgevingsvisie ingezien van
<https://www.overijssel.nl/onderwerpen/omgeving/omgevingsvisie/> op 21-06-2021.
Provincie Overijssel. Omgevingsverordening. Ingezien van
<https://www.overijssel.nl/onderwerpen/omgeving/omgevingsvisie/omgevingsverordening/> op 21-06-2021.

Verantwoording

Titel	Oplegnotitie Wnb gebiedsbescherming en provinciaal beleid Franciscushof Zuid Fase II
Projectnummer	51003489
Referentienummer	SWNL0278337
Revisie	Definitief
Datum	22-06-2021
Auteur	Raisja Spijker
E-mailadres	raisja.spijker@sweco.nl
Gecontroleerd door	Maikell Verkade
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	